

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 327.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862322127792/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- 269 (*fem*) *Kvarter*: gl. længdemål, en kvart alen, ca. 15 cm. – *Fortvivelsens Schjælp*: trussel om oprør. Først fremsat i denne formulering af københavnske borgere i marts 1848 i forbindelse med røret omkring enevældens fald og demokratiets indførelse. – *Gamlingen paa Tinget*: måske N.F.S. Grundtvig (1783-1872), der var parlamentarisk politiker. Skønt G. på det angivne tidspunkt var død, kan han være blevet opfattet billedligt for grundtvigianerne, der politisk opgik i venstrepartierne. – *kønsnerede*: tilbageholdt uden lov til at forlade området. – *Landauer*: let hestevogn med kaleche. – *Adresse. resolution.* – *Blinde* (...) *Værkbrudne* (...) *de Døde* (...): Matth. 11,5. – *med paaholden Pen*: d.s.s. med ført pen, nl.g. p.g.a. svagelighed. – *Marseillanere*: egl. borgere i den fr. by Marseille. Her: fr. revolutionstropper, se n.t.s. 259. – *Kammerjunker(ne)*: se n.t.s. 116. – *den røde Hue*: båret af fr. revolutionære.
- 270 *Sypige*: også: letlevende pige. – *sætte* (...) *paa et sikkert Sted*: pantsætte. – *Eskilstuna*: sv. by kendt for sine kvalitetsjernvarer. – *Akbevitt*: akkavit, snaps. Han drikker den på én gang, stikker den ud.
- 272 *Olivier Cromwell* (1599-1658): eng. politiker og revolutionær. C. greb magten i landet efter Parlamentets oprør mod kongen 1642. – *Danske Lov*: se n.t.s. 31.
- 273 *Aarsagsloven*: egl. årsagsætningen, der hævder, at enhver hændelse har en årsag. Filosofisk grundspørgsmål, drøftet til alle tider. – *Udviklingen*: se n.t.s. 212, *Darwin*.
- 274 *Theonens Tid er forbi*: Stedet kunne hentyde til den ty. filosof Karl Marx, der et bekendt sted modstiller den traditionelle filosofis fortolkning af verden og den nødvendige forandring af v. Se tese XI i *Teser om Feuerbach* (1845, offentliggjort 1888). – *Cendamerne*: se n.t.s. 200. – *Reform*: I det følgende ironiseres over diskussionen om en moderne, mere »naturlig« kvindedragt uden den stramme korsettering. Denne friere dragt, der især blev båret af de emanciperede, frigjorte, kvinder, kaldtes *Reformdragt*. – *Prosejnter* (ny)omvendt. – *Muffelise(r)*: strikket stykke til at bære omkring håndleddet. – *Mansketter*: se n.t.s. 67.
- 275 *Petersborg*: I det datidige Rusland og Frankrig var der mange attentater og terrorhandlinger udført af oppositionelle grupper, de såkaldte nihilister og anarkister. – *Fælleden* (...) *Slaget*: hentydning til »Slaget paa Fælled«, den københavnske arbejderbevægelses sammenstød med politi og militær på Nørrefælled 5. maj 1872. – *Helger Danskets Brillen*: navn på to nu forsvundne småøer på Blegdam Fjeldet.
- 276 *Johansens Ballon*: brødrene Johansen var kendte ballonskipperere, der foretog en lang række ballonopstigninger i tiden op til århundredskiftet, bl.a. i forbindelse med folkefester. – *Banketræ*: fladt træstykke brugt til at banke vasketøj med. – *Delirium*: drankergalskab.
- 277 *Kolding*: I det daværende Danmark den sidste større by inden grænsen til Tyskland, der gik ved Kongeåen. – *Pægl*: gl. rummål, ca. en kvart liter. – *atrapere(t)*: anholde.
- 278 O *Skomager! Skomager. Sic transit*: brokker af udtrykket »Skomager, bliv ved din læst« kombineret med den lat. talemåde: »Sic transit gloria mundi: Således forgår al verdens herlighed!